

1654. 9/12. Jul.

Ördningh och

T A D G A,

Huru hwar och een som
här på Rådstugun någon Saak hafwer
at framföra / sigh förhålla / och
ther medh procedera
skal.

Stoekholm

Tryckt hoos Ignatium Deurer.

Sålom en stoor Ordning
 och Misbruuk uti Rättegångs
 Processen på Rådhuset här i
 Stockholm sigh dageligen upp-
 par / och än dageligen meer och
 meer tiltager / så i thet at Sa-
 kerne hopetaals och vthan at-
 stillnadt of påbördas / som en-
 kannerligen at Parterna sökia
 igenom theras Fullmechtige esomofftast onödigh wide-
 lyfftigheet medh många Skriffters wårlande / bådhe
 sigh sielsswom til långlighit vppehåld / såsom ock theras
 medels förlust / sampt Domareu til största förtreet och
 hinder : Så at då beswårlighit / ja eendeels omögeligit
 falla wil at skynda och främia Sakerna / effter som La-
 ghen fordrar / til wederbörlighit vthslag och ändskap /
 hwar aff händer at een godh och rättwigs Saak såle-
 des kan lätteligen blifwa / förmedelst sigel omswåfswan-
 de / icke allenast hindrat och vppehållin / vthan til äff-
 uentyrs / vnderthyden förwirrat / wrångd och omkull-
 stött. Hwarföre är då Borgmästare och Råd här-
 sammastedes / medh H. s Excell. Sverstathållarens
 samtycko och gottfinnande / förorsakade wordne thetta
 U medh

medh annor här aff flytande oreeda at förelomma/hindra/och så myckit sigh göra låter/ affstära/ fattat/ och aff Trycket vthgå låtit efftersöliande Ordningh och Stadga/ hwilken hwar och een som för theras Rätt sin Saak wil/ och ägher vthsöra/ skal sigh til Under rättelse widerbörligen i acht taga.

Til thet Första skal ingen/ ehoo thet år/ sigh för Rätten tee och inställa/ ther något skrift. eller muntligen at andraga/ och emoot sin Wederpart agera, förr än han sigh hoos then Borgmästaren som med Rättgångz Sakerne hafwer til at beställa/ angifwit hafwer. Och skal bemelte Borgmästare Klagendens Saak förhöra och vptagha: Och såsom hon kan wara bestaffat/ then eensaldiga vnderwijsa/ honom til thet/ eller ett annat forum, tijt hon medh rätta/ och egentligen hörer skicka/och hänstyra: Och hwar så stee kunde/ särdeles vthi Civil saker/ altijdh sökia och bearbeta/ at Parterna vnder goda Måns jämtande/ och vnderhandling til wänligt fördragh/wänstap och eenigheet komma måtte.

Til thet Andra skola alla the som effter thenna dagh wädhia ifrån Under och Råmbners til Öfwer och Rådhsstughu Rätten/ tweeta at insinuera theras appellerade Domar vthi sittande Rådet på laga Rådstugu dagar/och thet innom förelagdan tjd/ och the fatalia, som them i Råmbnäre Rätten warda
före

förestreffne / hwilka som sigh således angifwa / blifwa
strax på Rådhsstugun teknade / och til notam förde / eff-
ter hwilken Ordning appellanterna sin beskedda tidh
affbydhä skola / in til theß theas namn / effter Lagha
stämbning / på Rådhsstugudören blifwer anslaghit och
vpropat. Så bägge Parterna / så wäl Rårauden / som
Swaranden genom Borgmästare och Råd; tillåtelse /
jämte hwar andra för Rätten framtråda / och sin Kla-
gemähl höfligen begynna: doch i förstonne wäsendes
sigh alla wägar til Eenigheet och wänligh förlikning
söcht hafwa.

Til thet Tredie / thet ock henda kunde / at
Wederparten icke tilstådes wore / skal ingen fördrifta sig
at framtråda / och någon action begynna / tidhen thet
med säfängeligh at förnöta: vthan så är / at han sina
fyra stämningar aff geenstråfwigheet försutit hafwer /
och förden skull frånwaranden til Hufwudsaken fällas
mätte.

Til thet Fierde / skal ock then som för Rät-
ta något hafwer at andraga / all sin begäran och klage-
mål skriftteligen inläggia / och vthan någon wärdlyffti-
gh omgång / sielfwa Saksens grund korteligen tillkenna
gifwa / och thet brede widh sina skäl och bewijs klarli-
gen / och vthi godh ordning framdraga / jämwäl ock een
affskrift aff sin inlago strax reedo hafwa / then han sin
Wederpart / förr än han någon action begynner / skal

öfverlefwere. Vthi hwilket alt Käranden så twäl
som Swaranden sigh med största höfligheet och wörd-
ningh emoot Rätten tee och bewijsa skole / aldeles haf-
swandes fördragh medh oliudh / roop och munbruuk/
såsom ock medh wränge och obeqwämme ord / spegloser
och förwytelser.

Til thet Sämte / på thet then ädla tindhenn
icke meer igenom många inlagor och wjhdlöfftege skriff-
ters wärlande / särdeles vthi thet som icke eens Saken
angår / må så öföfswarligen / som eendeels här til hende
är / förloras och bortlöpa / Ty skal Käranden wara för-
plichtat vthi sin Klage libell införa alla sina skäl til sine
läremähl / medh thes documenters inläggande / hwar
på Swaranden äger sigh medh sin exception och thes
documenter fullkomligen förklara. Therpå tillåtes så
Actori eller Käranden / så framte han thet nödigt pröf-
swar / och aff Rätten begärar / inläggia een replicam
therutinnan sigh förklarandes på sin Wederdelomans
swar och geensagu / huru wjda thet anrörer hans läro-
mål och öfswergiffne skäl / then Reus eller Swaranden
medh een kort Conclusion möter / doch vthan någon ny
inwänning / och andre skäals / som förra ey äre inlefwere-
rade / framteende. Ware altså ingom tillåtit vthi een
Saal flere skriffter at inläggia och wärla / med mindre
Rätten thet för särdeles och wichtige orsaker skuld til-
låter eller befaller.

Til thet Siätte/ther Appellanten som i
från Råmbnårestugun hafwer wadt icke fullföllier sitta
Waadh/ och som här ofwan förmåles/ innan then tid/
som honom aff UnderRätten warder pålagdt / sigh på
Rådhsstugun angiswer / stände thet som samma Rätt
therushinnan dömbd och erkändt hafwer.

Til thet Siunde skola alla i gemteen / så
som hwar och een i synnerheet ther til förmante wara/
som någhorlunda kan och lägenheet hafwer / at sielff
vthieghen Person dragha sin Kåremåhl och Saker för
Rätta/ i så motto skonandes sina eghna medel som ther
til upgåå / och förekommandes hoos Domaren all så
fång / onyttigh och aldeles skadeligh wiidlyfftigheet/
then största deelen aff Procuratorer och Fullmechtighe/
mehra i betrachtande aff theras större Löön och Egen-
nyttigheet/ än egentelige Satzens tarff/ sölia och op-
spinna: Doch ther så hända kan/at man endeligh mås-
ste sådana Fullmechtige bruka/ skola the wara strängeli-
gen förmante/ at blifwa widh skåal och billigheet / we-
tandes så framt öfwer theras obillige begåran/ och Lö-
nings stegrande warder klaghat / skola the icke vndsty-
Borgmästare och Råd; arbitral straff / thet til hwars
och eens feel wål proportioneras och lempas skal.

Sidst och til thet Ottonde/emådan mån-
gen obetänckt / vthan fogh och skåal söker tråtor / och
Rätte

Rättegångs process tvärt emot bättre wetande / och
klara och ovedersänelige Saker / allenast til at winna
tjdhnen / eller någon annan sin fordeel: Ty förbjudes
hwarion och enom sådant håreffter at öfwa / och med
sljka lamma saker sigh för Rätta at tee / så framt han
wil ondwijka thet straff som temerè litigantibus, och
sådana Trätodlstande arbitraliter billigt böör och kan
pålaggias / ther han ey gitter præstera Iuramentum ca-
lumnix, hwar Rätten så skialigit pröfwer och nödige
erachtar.

Hwar som här emot på något sätt handlar och sigh
förgrjper / skal tilböriligen therfore plichta / och antä
effter thenna gjorde Stadga sigh förhålla / ther hwar
och een weet sigh effterrätta. Datum Stock-
holms Rådhuus / then 12, Iulii,

Anno 1654.

